

OPERA ȘTIINȚIFICĂ A ISTORICULUI VOLKER WOLLMANN

I. Istoria Daciei romane

I. A. Cărți

1. *Inscripțiile Daciei romane (Inscriptiones Daciae Romanae)*, ser. III (Dacia Superior), București, III/1, 1977 (în colab. cu I. I. Russu, M. Dușanić, N. Gudea), III/2, 1980 (în colab. cu I. I. Russu, I. Piso), III/3, 1984 (în colab. cu I. I. Russu, O. Floca), III/4, 1988.
2. *Figured Monuments from Sarmizegetusa* (British Archaeological Reports, Int. Ser. 55), Oxford 1979 (în colab. cu D. Alicu, C. Pop).
3. *Enciclopedia civilizației romane*, București, 1981, vocile despre minerit și metalurgie.
4. *Johann Michael Ackner, Leben und Werk*, Cluj-Napoca 1982 (recenzie: H. Wilsdorf, în: *Jahrbuch für Volkskunde und Kulturgeschichte*, Berlin, 27, 1984, p. 182–183).
5. *Briefe zur Geschichte der siebenbürgischen Altertumskunde*, București, 1983 (recenzie: K. Horedt, în: *Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde*, Gundelsheim 7, 1984, p. 192–195).
6. *Mineritul metalifer, extragerea sării și carierele de piatră în Dacia romană*, în: *Bibliotheca Musei Napocensis* XIII, Cluj-Napoca, 1996 (recenzii: D. Knopp, în: *Der Anschnitt*, Bochum 51, 1999, p. 53–54; idem, în: *Gnomon*, München 72, 2000, p. 726–727 și în: *Ephemeris Napocensis* 9–10, 1999–2000, p. 339–345).

I. B. Studii și comunicări

7. *Două inscripții romane din Munții Apuseni*, în: *Apulum* 5, 1965, p. 591–599.
8. *Valoarea cercetărilor metalografice pentru studierea unor descoperiri arheologice*, în: *Apulum* 6, 1967, p. 629–642.
9. *Monumente sculpturale romane din Germisare*, în: *Sargetia* 5, 1968, p. 109–119.
10. *Lei funerari romani din Bucerdea*, în: *Acta Musei Napocensis* 6, 1969, p. 533–636.
11. *O descoperire scitică în județul Cluj*, în: *Studii și Cercetări de Istorie Veche* 21, 1970, S. 245–251.
12. *Materiale epigrafice și sculpturale romane în Muzeul Sebeș*, în: *Acta Musei Napocensis* 7, 1970, p. 163–183.
13. *Valoarea cercetărilor metalografice pentru studierea unor descoperiri arheologice (II)*, în: *Apulum* 9, 1971, p. 188–217.

14. *Inscripții și sculpturi romane din sud-estul Banatului*, în: *Acta Musei Napocensis* 8, 1971, p. 539–553.
15. *Ein Bataver im römischen Herr in Dakien*, în: *Germania* 50, 1972, p. 247–251.
16. *Monumente funerare romane reprezentând lei, descoperite în județul Hunedoara*, în: *Sargetia* 10, 1983, p. 137–148 (în colab. cu D. Isac și I. P. Albu).
17. *Despre castrul și garnizoana romană de la Tihău*, în: *In memoriam Constantini Daicoviciu*, Cluj-Napoca, 1974, p. 429–439 (în Zusammenarbeit mit Gh. Bot).
18. *Cohors I Canninefatium in Dakien*, în: *Germania* 52, 1974, p. 150–143.
19. *Monumente epigrafice și sculpturale romane din Ulpia Traiana*, în: *Apulum* 13, 1975, p. 199–225.
20. *Epigrafia și problema romanizării în provincia Dacia*, în: *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj* 18, 1975, p. 281–289.
21. *Germanische Volks- und Kulturelemente im römischen Dakien*, în: *Germania* 53, 1975, p. 166–174.
22. *Monumente sculpturale romane de pe teritoriul județului Alba*, în: *Apulum* 14, 1976, p. 199–210.
23. *Monumente epigrafice „emigrate” din Ulpia Traiana*, în: *Sargetia* 11–12, 1974–1975, p. 307–314.
24. *Două inscripții romane din zona Caransebeș*, în: *Acta Musei Napocensis* 13, 1976, p. 163–168 (în colab. cu L. Groza).
25. *Activitatea arheologică și epigrafică a lui Ignatius Reinbold pe cuprinsul județului Alba*, în: *Apulum* 15, 1977, p. 671–680.
26. *Preocupări și cercetări de epigrafie asupra Banatului roman*, în: *Studii și Comunicări*, Caransebeș 2, 1977, p. 363–376.
27. *Monumente epigrafice și sculpturale romane de la Potaissa văzute de F. J. Neugebauer, Fodor, A. și J. M. Ackner*, în: *Potaissa* 1, 1978, p. 39–54.
28. *Materiale epigrafice descoperite la Tibiscum*, în: *Studii și Comunicări*, Caransebeș 3, 1979, p. 191–202 (în colab. cu M. Petrovsky).
29. *Die Erforschung der Römer- und Völkerwanderungszeit in Siebenbürgen bis zum Beginn de 20. Jahrhunderts*, în: *Siebenbürgen zur Zeit der Römer und Völkerwanderung*, ed. de W. Schuller, Köln – Weimar – Wien, 1994, p. 225–279.
30. *Prähistorische und römische Ansiedlungen in Schäßburg und Umgebung*, în: *Schäßburg. Bild einer Stadt*, Rautenberg, 1994, p. 225–270.
31. *Über den spiralverzierten Herd von der prähistorischen Ansiedlung auf dem Wietenberg bei Schäßburg*, în: *Transsilvanica (Archäologische Untersuchungen zur älteren Geschichte des Südöstlichen Mitteleuropa = Gedenkschrift Kurt Horedt)*, Rahden, 1999, p. 39–51.
32. *Stadiul actual al cercetărilor privitoare la manuscrisul „Dacia antiqua”, a lui Martin Opitz*, în: *Studii de istorie antică. Omagiu profesorului Ioan Glodariu*, Cluj-Napoca, 2001, p. 453–473.
33. *Ion Berciu (1904–1986)*, în: *Apulum* 41, 2004, p. 1–60.
34. *Diserta Membra. Inschriften aus Dakien*, în: *Fontes Historiae. Studia in honorem Demetrii Protase*, Bistrița, 2006, p. 667–678 (în colab. cu R. Ardevan).

35. *Antichități risipite*, în: *Sașii transilvăneni între statornicie și dezrădăcinare – Die Siebenbürger Sachsen zwischen Heimattreue und Entwurzelung*, Bistrița/Bistritz, 2006, p. 7–64 (în colab. cu C. Gaiu).

36. *Eine griechische Inschrift aus Ilișua (Dakien)*, în: *Studia Historicae et Religionis Daco-Romanae. In honorem Silvii Sanie*, București, 2006, p. 259–268 (în colab. cu R. Ardevan)

37. *Einige Anmerkungen zu Téglás Istváns archäologischen Aufzeichnungen*, în: *Apulum* 44, 2007, p. 287–297.

38. *Monumente funerare romane descoperite la Șeica Mică (jud. Sibiu). Paralipomena*, în: *Nemus* 2, Alba Iulia, p. 7–33.

39. „*Diaspora*” monumentelor arheologico-epigrafice din centre urbane și militare ale Daciei Superior, în: *Nemus* 7–8, 2009, p. 100–158.

40. *Eine römische Wachstafel (tabula cerata) in der archäologischen Sammlung der „Battthaneum”-Bibliothek*, în: *Nemus* 9–10, 2010, p. 22–31 (= în: *Battthaneum. Omagiu fondatorului Ignatius Sallestius de Batthyán (1741–1798)*, București, 2011, p. 231–234).

II. Istoria mineritului și a metalurgiei – Arheologie montană și industrială

II. A. Cărți

41. *Aurarii din Munții Apuseni*, București, 1982 (în colab. cu B. Roman și A. Sîntimbrean) (Recenzii: G. Weisgerber, în: *Der Anschnitt* 40, 1988, p. 55; Gh. Iancu: în: *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj-Napoca* 26, 1983–1984, p. 566–567).

42. *Izvoarele răscăleii lui Horea*, A. *Diplomataria*, București III/1, 1984; III/2, 1986 (în colab. cu Al. Neamțu, I. Dordea, L. Täuber); B. *Narratives*, București I, 1983 (în colab. cu N. Edroiu, I. Bozac, L. Gyémant, Al. Neamțu, C. Feneșan); II, 1983 (în colab. cu N. Edroiu, L. Gyémant, E. Selecká-Mârza).

43. *Muzeul mineritului din Roșia Montană*, București, 1989 (în colab. cu A. Sîntimbrean).

44. *Johann Jakob Ehrler, Banatul de la origini până acum (1774)* [Johann Jakob Ehrler. *Das Banat vom Ursprung bis jetzt (1774)*], Timișoara, 2000 (editat în colab. cu C. Feneșan).

45. *Arheologie Industrială*, Alba Iulia, 2003 (recenzie: D. O. Dan, în: *Patrimonium Apulense* 3, Alba Iulia 2003, p. 330–333).

46. *Historische Stätten (Handbuch der Historischen Stätten, Bd. 330: Siebenbürgen)*, Kröner Verlag, Stuttgart, 2003: centre miniere și orașe (p. 1–2: Abrud; p. 3–4: Aiud; p. 65–66: Cojocna, p. 126–127: Ocna Dejului; p. 155–156: Roșia Montană; p. 170–172: Sebeș; p. 182–183: Sic; p. 220–221: Zlatna).

47– 52. *Patrimoniu preindustrial și industrial în România*, Sibiu, vol. I, 2010 (recenzie: L. Báthory, în: *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca*, 51, 2012, p. 433 – 437); vol. II, 2011; vol. III, 2012 (recenzie: L. Báthory, în: *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca*, 53, 2013, p. 441–444; vol. III: Dumitru Țeicu, în: *Banatica*, 24/II, 2014, p. 575 – 577, vol. IV, 2014. vol. V, 2015, VI, 2016

53. *Localități miniere din Transilvania, Banat și Maramureș, într-un atlas din secolul al XVIII-lea*, Sibiu, 2013 (în colab. cu Traian Popescu).

II. B. Studii și comunicări

54. *Dezvoltarea tehnicii miniere din Munții Cărașeni în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea*, în: *Banatica* 1, 1971, p. 197–217.

55. *Cercetări privind carierele de piatră din Dacia romană*, în: *Sargetia* 10, 1973, p. 105–130.

56. *Hărți miniere privind exploatarea miniere de la Dognecea în a doua jumătate a sec. al XVIII-lea*, în: *Banatica* 2, 1973, p. 187–198.

57. *Despre o nouă metodă de exploatare a sării din secolul al XVIII-lea în Maramureș*, în: *Sub semnul lui Clio – Omagiu Acad. Ștefan Pascu*, Cluj-Napoca, 1974, p. 429–439.

58. *Aspecte tehnice ale exploatării aurului în perioada romană la Alburnus Maior (Roșia Montană)*, în: *Apulum* 12, 1974, p. 240–279 (în colab. cu A. Sîntimbrean)

59. *Hărți privind exploatarea miniere de la Dognecea din prima jumătate a secolului al XVIII-lea*, în: *Banatica* 3, 1975, p. 175–191.

60. *Tăblițele cerate din Roșia Montană și datarea „galeriilor romane”*, în: *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj-Napoca* 19, 1976, p. 237–257.

61. *Museen und Sammlungen zur Geschichte des Berg- und Hüttenwesens in Rumänien (Teil 1)*, în: *Der Anschnitt* 27, 1975, p. 31–34.

62. *Muzeul în aer liber al monumentelor tehnice din Hagen-Westfalia*, în: *Revista Muzeelor și Monumentelor* 2, 1975, p. 89–90.

63. *Römischer Goldbergbau in Roșia Montană*, în: *Der Anschnitt* 28, 1968, p. 182–192.

64. *Exploatarea sării în Transilvania și Maramureș în veacul al XVIII-lea*, în: *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj-Napoca* 20, 1977, p. 163–203 (în colab. cu I. Dordea).

65. *Informații despre mineritul și metalurgia de la Sasca în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea*, în: *Banatica* 4, 1977, p. 245–257 (în colab. cu C. Feneșan).

66. *Die Entdeckung einer Grubenkunst in einem Banater Bergwerk*, în: *Der Anschnitt* 29, 1977, p. 158–163.

67. *Transportul și comercializarea sării din Transilvania și Maramureș în veacul al XVIII-lea*, în: *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj-Napoca* 21, 1978, p. 135–171 (în colab. cu I. Dordea).

68. *Varianta româno-latină a patentei Guberniale din 11 Nov. 1784 pentru potolirea țărănimii răsculate*, în: *Apulum* 16, 1978, p. 307–309 (în colab. cu N. Edroiu).

69. *Mineritul din Banat la mijlocul veacului al XVIII-lea oglindit într-un album cartografic*, în: *Banatica* 5, 1979, p. 297–315.

70. *Complexul muzeistic al exploatării miniere Roșia Montană*, în: *Revista Muzeelor* 7, 1980, p. 62–68.

71. *Din tradițiile mineritului țărănesc și a prelucrării metalelor din Transilvania*, în: *Revista Muzeelor* 4, 1981, p. 70–73.

72. *Museen und Sammlungen zur Geschichte des Berg- und Hüttenwesens in Rumänien (Teil 2)*, în: *Der Anschnitt* 33, 1981, p. 104–109.

73. *The Emergence and Development of Studies concerning Industrial Heritage on the Territory of Transylvania*, în: *Rapportes Nationaux. 4th International Conference in the Conservation of the Industrial Heritage*, Paris-Lyon 1, 1981, p. 121–137.

74. *Aus der Tradition des vorindustriellen Bergbaus und Hüttenwesens in Siebenbürgen*, în: *Der Anschnitt* 34, 1982, p. 166–168.

75. *Monumente epigrafice și sculpturale din regiunea minieră Alburnus Maior-Ampelum (II)*, în: *Potaissa* 3, 1982, p. 89–106 (în colab. cu I. T. Lipovan).

76. *Un cuptor de redus minereu de fier de la Gherla (jud. Hunedoara)*, în: *Materiale și Cercetări Arheologice* 14, 1983, p. 541–544 (în colab. cu M. D. Lazăr).

77. *Nepomuki Szent János a bányászok védőszentje*, în: *Vigilia* 48, Budapest, 1983, p. 91–94.

78. *L'archéologie industrielle sur le territoire de Transylvanie – Naissance et développement des études*, în: *L'étude et la mise en valeur du patrimoine industriel, 4e Conférence internationale Lyon-Grenoble, Septembre 1981*, Paris, 1985, p. 126 – 143.

79. *Noi valori intrate în patrimoniul Complexului muzeistic al Exploatării Miniere Roșia Montană*, în: *Revista Muzeelor* 7, 1985, p. 64–75.

80. *Un monument de tehnică preindustrială. Forja de la Vlăhița (jud. Harghita)*, în: *Revista Muzeelor* 2, 1986, p. 3–16.

81. *Un lucus la Alburnus Maior*, în: *Anuarul Institutuluide Istorie și Arheologie* 27, 1985–1986, p. 253–296.

82. *Zlatna. Archaeological and Architectural Evidence from the Industrial Topographie of Mining Community*, în: *International Conference on the Conservation of the Industrial Heritage II*, Washington, 1986, p. 151–160 (în colab. cu M. Bodea).

83. *Din patrimoniul industrial al salinelor României*, în: *Revista Muzeelor* 2, 1987, p. 3–28.

84. *Museen und Sammlungen zur Geschichte des Berg- und Hüttenwesens in Rumänien (Teil: 3)*, în: *Der Anschnitt* 39, 1987, p. 163–172.

85. *Bunuri de patrimoniu industrial provenit din mineritul metalifer și carbonifer (sec. XVIII-XIX)*, în: *Revista Muzeelor* 4, 1987, p. 38–59.

86. *Novelles donnés concernant la structure socio-ethnique de la zone minière de la Dacia Superior*, în: *Mineria y metalurgia en las antiquas civilisations mediterraneas y europeas*, Madrid II, 1989, p. 107–19.

87. *Vida Géza – der Künstler der rumänischen Bergleute*, în: *Der Anschnitt* 41, 1989, p. 39–42.

88. *The Iron Works in Transylvania in the 18th–19th Centuries and ist Technical Monuments*, în: *Transactions of the International Conference on Conservation of the Industrial Heritage, II (Conference Papers and Results)*, Wien, 1990, p. 242–267.

89. *Storia e tecniche di estrazione del petrolio romeno*, în: *Il coltello di Delfo. Rivista di Cultura Materiale e Archeologia Industriale*, Roma, 6, 1988, p. 37–40 (= în: *Archeologia Industriale*, Roma, 1991, p. 321–324).

90. *Pioniere der siebenbürgischen Bergbautechnik im 18. Jh.- ein Beitrag zur*

Technikgeschichte im vorindustriellen Zeitalter, în: *Südostdeutsches Archiv*, München 32–33, 1991, p. 129–158.

91. *Essais de modernisation des techniques minières dans l'Erzgebirge transylvain pendant la deuxième moitié du XVIIIe siècle*, în: *Actes du 113e Congrès national des Sociétés savantes*, Strasbourg 1988, Paris, 1992, p. 481–518.

92. *Der Bergpokal aus Kronstadt (Siebenbürgen) aus dem Jahr 1567*, în: *Der Anschnitt* 44, 1992, f. p. (Meisterwerke bergbaulicher Kunst und Kultur, Nr. 59).

93. *Bergbau in Siebenbürgen und im Banat von der Römerzeit bis ins 18. Jahrhundert*, în: *Bergbaureviere im 16. Jahrhundert – Vorträge des historischen Kolloquiums „Georg Agricola”*, Freiberg/Sa., 1994, p. 127–136 (în colab. cu W. Arnold).

94. *Steinsalzbergbau in Siebenbürgen und im südlichen Karpatenraum*, în: *Der Anschnitt* 47, 1995, p. 135–147.

95. *Der Bernsteinbergbau von Colți*, în: *Bernstein – Tränen der Götter* (Ausstellungskatalog des Deutschen Bergbau-Museums Bochum), Bochum, 1996, p. 369–376.

96. *Salzhauer-Darstellungen in alter siebenbürgischer Graphik*, în: *Der Anschnitt* 49, 1997, p. 41–43.

97. *Prähistorischer Bergbau in Siebenbürgen*, în: *Silber und Salz in Siebenbürgen* (Ausstellungskatalog des Deutschen Bergbau-Museums Bochum), Bochum 1, 1999, p. 19–23.

98. *Bergbau im römischen Dakien*, în: *Silber und Salz in Siebenbürgen* (Ausstellungskatalog des Deutschen Bergbau-Museums Bochum), Bochum, 1, 1999, p. 24–34.

99. *Der siebenbürgische Bergbau seit der ungarischen Landnahme*, în: *Silber und Salz in Siebenbürgen* (Ausstellungskatalog des Deutschen Bergbau-Museums Bochum), Bochum, 1, 1999, p. 35–40.

100. *Der siebenbürgische Bergbau im 18. Jahrhundert*, în: *Silber und Salz in Siebenbürgen* (Ausstellungskatalog des Deutschen Bergbau-Museums Bochum), Bochum, 1, 1999, p. 41–58.

101. *Denkmale des Bergbaus*, în: *Silber und Salz in Siebenbürgen* (Ausstellungskatalog des Deutschen Bergbau-Museums Bochum), Bochum, 1, 1999, p. 109–153 (în colab. cu R. Slotta)

102. *Stadiul actual al prezervării patrimoniului industrial în Transilvania și Banat*, în: *Colocviul Internațional: Strategia conservării – o strategie a integrării în circuitul valorilor europene*, București, 2000, p. 93.102.

103. *Roșia Montană im Altertum*, în: *Silber und Salz in Siebenbürgen* (Katalog zur Ausstellung: Das Gold der Karpaten–Bergbau in Roșia Montană), Bochum, 4, 2002, p. 27–41.

104. *Ein Weihebezirk oder Heiligen Hain (lucus) in Alburnus Maior*, în: *Silber und Salz in Siebenbürgen* (Katalog zur Ausstellung: Das Gold der Karpaten–in Roșia Montană), Bochum, 4, 2002, p. 43–63.

105. *Die römischen Wachstafeln von Roșia Montană. Paraleipomena*, în: *Silber und*

Salz in Siebenbürgen (Katalog zur Ausstellung: Das Gold der Karpaten–Bergbau in Roșia Montană), Bochum, 4, 2002, p. 97–124.

106. *Zur Geschichte des Bergbaus in Roșia Montană in der Frühen Neuzeit*, în: Silber und Salz in Siebenbürgen (Katalog zur Ausstellung: Das Gold der Karpaten–Bergbau in Roșia Montană), Bochum, 4, 2002, p. 125–162.

107. *Roșia Montană als Bergort und seine Denkmäler*, în: Silber und Salz in Siebenbürgen (Katalog zur Ausstellung: Das Gold der Karpaten–Bergbau in Roșia Montană), Bochum, 4, 2002, p. 221–255 (în colab. cu R. Slotta)

108. *Bergmännische Sehenswürdigkeiten in Siebenbürgen*, în: *Der Anschnitt* 55, 2003, p. 254–273.

109. *Bergmannsfiguren aus dem 3. Jahrtausend v. Chr. in Siebenbürgen (Rumänien)*, în: *Der Anschnitt* 55, 2003, p. 302–306.

110. *Scheiden von Güldischsilber in der Kremnitzer Münzstätte im 18. Jahrhundert*, în: *Slovenská numismatica* 17, 2004, p. 139–172 (cu o variantă în limba slovacă; în colab. cu D. Kianicka)

111. *Der Bergort Rodenau und seine Denkmäler*, în: Silber und Salz in Siebenbürgen (Katalog zur Ausstellung: Rodenau's Silber – Bistritz's Glanz) Bochum, 7, 2004, p. 45–142 (în colab. cu R. Slotta).

112. O „Relatare” din 1791 privind exploatarea sării în Maramureș, în: *Marmatia* 8/1, Baia Mare, 2005, p. 375–413.

113. Noi cercetări privind mineritul antic în Transilvania (Teil 1), în: *Apulum* 42, 2005, p. 88–116 (în colab. cu H. Ciugudean).

114. *Der Quecksilberbergbau in Siebenbürgen bis zur Mitte des 20. Jahrhunderts*, în: *Der Anschnitt* 57, 2005, p. 58–80.

115. *Die Münzstätte von Nagybánya (Baia Mare). Ein Beitrag zur Montangeschichte und Industriearchäologie der Marmarosch (Maramureș)*, în: *Montan- und Industriegeschichte. Dokumentation und Forschung. Industriearchäologie und Museum (Festschrift für Rainer Slotta zum 60. Geburtstag)*, Paterborn, München, Wien, Zürich, 2006, S. 439–485.

116. „De re metallica Libri XII” în rumänischer Sprache erschienen, în: *Der Anschnitt* 59, 2007, p. 89–91.

117. *Der Bergbau von Nagyág (Săcărâmb) bis Ende des Ersten Weltkriegs*, în: Silber und Salz in Siebenbürgen (Katalog zur Ausstellung: Săcărâmb (Nagyág) – die Schatzkammer Rumäniens), Bochum, 8, 2007, p. 67–132 (în colab. cu R. Slotta).

118. *Die Bergschule von Nagyág*, în: Silber und Salz in Siebenbürgen (Katalog zur Ausstellung: Săcărâmb (Nagyág) – die Schatzkammer Rumäniens), în: Silber und Salz in Siebenbürgen (Katalog zur Ausstellung: Săcărâmb (Nagyág) – die Schatzkammer Rumäniens), Bochum, 8, 2007, p. 193–216 (în colab. cu R. Slotta și C. Nichiteanu)

119. *Săcărâmb (Nagyág) und Certej – die Bergorte und ihre montanistischen Denkmäler*, în: Silber und Salz in Siebenbürgen (Katalog zur Ausstellung: Săcărâmb (Nagyág) – die Schatzkammer Rumäniens), Bochum, 8, 2007, p. 217–310 (în colab. cu R. Slotta).

120. *Das Epitaph des Hofkammerrates Ignatius (Ignatz) Haan in Karlsburg (Alba Iulia)*, in: *Apulum* 45, 2008, p. 197–224.

121. *Der Zinnerabbau und die Quecksilberproduktion in Siebenbürgen bis zur Mitte des 20. Jahrhunderts*, in: *Sașii și concetățatenii lor ardeleni – Die Sachsen und ihre Nachbarn Siebenbürgens. Studia in honorem Dr. Thomas Nägler*, Alba Iulia, 2009, p. 351–379.

122. *Die erste Dampfmaschine in Siebenbürgen (Zlatna) und ihre typologischen Vorläufer*, in: *Apulum* 46, 2009, p. 163–210.

123. *Restaurarea unor hărți miniere la Muzeul Național al Unirii Alba Iulia*, *Apulum* 46, 2009, p. 687–702 (în colab. cu A. Știrban).

124. *Samuel Köleséri de Keres-eer – ein Lebensbild*, in: *Silber und Salz in Siebenbürgen*, Bochum, 9, 2009 (Samuel Köleséri de Keres-eer: Auraria Romano-Dacica), p. 337–354.

125. *Der Bergbau von Brad und Umgebung (in Crișcior/Kreischquell, Ruda, Valea Arsului, Zdraholt und Musariu) von seinen Anfängen bis zur Gründung der „Mica“-Gesellschaft im Jahre 1920*, in: *Silber und Salz in Siebenbürgen* (Katalog zur Ausstellung: Gold aus dem „Goldenen Viereck“), Bochum, 10/1, 2010, p. 35 – 81.

126. *Der Bergbau von Băița (Boicza, Pernseifen), Hărțăgani, Trestia, Draica, Porcura, Găinel, Crăciunești und Fizeș bis zum Ende des 20. Jahrhunderts*, in: *Silber und Salz in Siebenbürgen* (Katalog zur Ausstellung: Gold aus dem „Goldenen Viereck“), Bochum, 10/1, 2010, p. 223–274.

127. *Die Geschichte des Bergbaus von Offenburg (Baia de Arieș/Offenbánya, Aranyosbánya) von seinen Anfängen bis in die Gegenwart (mit besonderer Berücksichtigung des 18. und 19. Jahrhunderts)*, in: *Silber und Salz in Siebenbürgen* (Katalog zur Ausstellung: Gold aus dem „Goldenen Viereck“), Bochum, 10/1, 2010, p. 287–354.

128. *Die Bergstadt Altenberg/Altenburg (Baia de Criș/Körösbánya)*, in: *Silber und Salz in Siebenbürgen* (Katalog zur Ausstellung: Gold aus dem „Goldenen Viereck“), Bochum, 10/1, 2010, p. 471–496.

129. *Sachzeugen des Montanwesens in den Bergstädten und -orten Baia de Arieș/Offenbánya/Offenburg, Brad, Băița, Crăciunești, Barbura/ Trestia und Baia de Criș*, in: *Silber und Salz in Siebenbürgen* (Katalog zur Ausstellung: Gold aus dem „Goldenen Viereck“), Bochum, 10/1, 2010, p. 497–570 (în colab. cu R. Slotta).

130. *Siebenbürgische Goldwäscher im Buch der Weltrekorde „Guiness Book of Records“*, in: *Der Anschnitt* 6, 2011, p. 235–241.

131. *Inginerul minier A. Sieber (1882–1935) – Personalitate și rol în spațiul socio-economic și cultural al Țării Zarandului*, in: *Istoricul Dan Demșea la a 70-a aniversare*, Arad, 2011, p. 270–287 (în colab. cu M. Baron).

132. *Din activitatea monetăriei de la Alba Iulia de la începutul veacului al XVIII-lea până în anul 1871*, in: *Apulum* 49, 2012, p. 17–145, 32 Fig.

133. *Technische Denkmäler des Reisanbaus im Banat*, in: *Banater Kalender*, 2012, Erding, p. 270–275.

134. *Wiedereröffnung Des Gold-Museums in Brad (Siebenbürgen/Rumänien)*, in: *Der Anschnitt*, 65/3, 2013, p. 118–120.

135. *Bergmännische Motive und Embleme auf Standes- und Gemeinschaftswappen aus Siebenbürgen sowie aus den im Jahre 1918 an Rumänien angegliederten Gebieten*, în: *Der Anschnitt*. 65/5–6, p. 214–229; versiune scurtată, în: *Siebenbürgische Familienforschung*, 2014, Böhlau Verlag Köln Weimar Wien, 31, 2014, p. 72–75.

136. *Heilige Barbara und Johannes Nepomuk. Bergmännische Motive in der sakralen Kunst des Banater Berglandes*, în: *Banater Kalender*, 2013, Erding, p. 194–201.

137. *Schäßburger Fabriksgründungen Ende des 19. und zu Beginn des 20. Jahrhunderts*, în: *Schäßburger Nachrichten*, 40, 2013, p. 11–15.

138. *Das Wasserheberad aus dem 18. Jahrhundert in Dognatschka*, în: *Banater Kalender*, 2014, Erding, p. 59–67.

139. *Zur Baugeschichte der Wusch, der Schmalspurbahn*, în: *Schäßburger Nachrichten* 41, 2014, p. 24.

140. *Hopfenplantagen im Schäßburger Raum*, în: *Schäßburger Nachrichten* 41, 2014, p. 25–27.

141. *125 Jahre Zuckerfabrik in Brenndorf*, în: *Briefe aus Brenndorf* 78, An. 39, 2014, p. 2–7.

142. *Schaustufen aus Siebenbürgen im Naturhistorischen Museum in Wien und in anderen mineralogischen Sammlungen Europas*, în: *Multiculturalism, Identitate și Diversitate. Perspective istorice. In honorem prof. univ. dr. Rudolf Gräfla împlinirea vârstei de 60 de ani/ Multikulturalismus, Identität und Diversität. Historische Perspektiven. Festschrift für Professor Rudolf Gräf zum 60. Geburtstag* (Hgg./Coord.: Dumitru Țeicu, Loránd Mádly, Iosif Marin Balog, Ioan Lumperdean), Cluj-Napoca/ Klausenburg, 2015, p. 333–370.

143. *Sonnenuhren im Banat. Zeitmesser, die nur die Schönwetter-Stunden anzeigen*, în: *Banater Kalender*, 2016, Erding, p. 267–279.

144. *Turmuhr mit Stunde- und Viertelschlag*, în: *Briefe aus Brenndorf*, 81, An. 41, p. 33–34.

III. Contribuții la istoria orașului Sebeș și împrejurimilor sale

III. A. Cărți

145. *Mühlbach und der Unterwald. Schriftennachlass Theobald Streitfeld*, ed. în colab. cu Christian Rother), Sibiu, 2011.

III. B. Studii și articole

146. *Die Karlsburger Sternwarte (Specula) aus dem Jahre 1797*, în: *Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde* 21 (92), 1998, p. 64–74.

147. *Die Sektion Mühlbach des Siebenbürgischen Karpatenvereins*, în: *Der siebenbürgische Karpatenverein (1880–1945), Gedenkband*, Rautenberg, 1990, p. 249–259.

148. *Die Sektion Brooss des Siebenbürgischen Karpatenvereins*, în: *Der siebenbürgische Karpatenverein (1880–1945), Gedenkband*, Rautenberg, 1990, p. 259–270.

149. *Adnotațiunile cronicarului Laurentius Weidenfelder pe marginea manuscrisului*

lui Georgius Soterius despre istoria orașului Sebeș, intitulat „*Particola Historica in urbem Sabesium*”, în: *Terra Sebus* 1, Sebeș, 2009, p. 217–231.

150. *Zur technischen Ausstattung der Karlsburger Sternwarte (Specula) aus dem Jahre 1798*, în: *Patrimonium Apulense* 9, Alba Iulia, 2009, p. 287–301 (= în: *Batthyaneum*. Omagiu fondatorului Ignatius Sallestius de Batthyan (1741–1798), București, 2011, p. 213–223.

151. *Plutași din Pădurea Neagră (Schiltach) în Transilvania – Schwarzwälder Flößer aus Schiltach in Siebenbürgen*, în: *Cibinium*, 2009–2010, p. 115–130.

152. *Portretele în relief din ceară ale fraților Wilhelm și Carl Berg din Sebeș*, în: *Terra Sebus* 3, 2011, p. 379–419.

153. *Die BIRTHÄLMER Bruderschaftskanne aus dem Jahre 1876*, în: *Birthälmer Briefe* 30, 2014, p. 23–24.

*Articole în periodicul „Prietenii Muzeului
Transilvănean din Gundelsheim”*

154. *Gundelsheim – Vor- und Frühgeschichte*, 10, 3–4, 1989, p. 2–10.

155. *Viehbrand- und Speckzeichen im Siebenbürgischen Museum*, 11, 1, 1990, p. 1–3.

156. *Gundelsheim – Vor- und Frühgeschichte (II)*, 11, 3, 1990, p. 1–6.

157. *Ein Tulpenpokal Sebastian Hanns im Siebenbürgischen Museum*, 11, 4, 1990, p. 4–6.

158. *Bistritzer Sammlungen und Museen (1852–1987)*, 11, 4, 1990, p. 10–15.

159. *Restaurierte Vereinsfahnen im Siebenbürgischen Museum*, 12, 1, 1991, p. 4–8.

160. *Exponate zur Weinbaugeschichte in den Beständen des Siebenbürgischen Museums*, 12, 1, 1991, p. 9–17.

161. *Das Museum stellt neu erworbene sakrale Gegenstände aus*, 12, 2, 1991, p. 3–6.

162. *Neuordnung der entomologischer Sammlung*, 12, 2, 1991, p. 7–11.

163. *Sicherung des siebenbürgisch-sächsischen Kulturgutes (Bericht über die Ergebnisse der vier Sicherungsfahrten nach Siebenbürgen 1990/91)*, 12, 3, 1991, p. 4–13.

164. *Sächsische Volkskunst im Repser Ländchen*, 12, 3, 1991, p. 14–20.

165. *Ein Renaissance-Pokal aus dem 16. Jahrhundert*, 12, 4, 1991, p. 7–11.

166. *Das Epitaph des Pfarrers Johann Kisch*, 12, 4, 1991, p. 12–17.

167. *Der „Halina“-Tuchspannrahmen der Heltauer Wollweber*, 13, 1, 1991, p. 1–10.

168. *Die Kelter. Eine neue Attraktion zur Winzergeschichte*, 13, 2, 1992, p. 5–9.

169. *Eine Wagnerwerkstatt aus dem Harbachtal in Gundelsheim*, 13, 3/4, 1992, p. 5–12.

170. *Neuerwerbungen des Museums aus den Mitteln der Siebenbürgisch-Sächsischen Stiftung (München)*, 14, 2, 1993, p. 1–8.

171. *Die ehemalige Zigarren-Fabrik in Gundelsheim als Dependence des Siebenbürgischen Museums*, 14, 2, 1993, p. 9–16.

172. *Siebenbürgische Keramik. Eine Ausstellung des Ethnographischen Museums Kronstadt*, 14, 3/4, 1993, p. 17–23.

173. *Das Kirchenburgmuseum in Tartlau. Neue Aufgaben und Perspektiven*, 14, 3/4, 1993, p. 23–27.

174. *Von der Heimatstube zum Zentralmuseum. Stationen in der Entwicklung des Siebenbürgischen Museums Gundelsheim*, 15, 1/2, 1994, p. 6–13.

175. *Lagerarbeiten aus der Zeit der Zwangsverschickung nach Russland im Siebenbürgischen Museum*, 15, 1/2, 1994, p. 1–12.

176. *Die Seilerei Georg & Johann Knall aus Agnetheln*, 15, 1/2, 1994, p. 15–23.

177. *Ein unbekanntes Werk des Goldschmiedes Michael Hossmann im Siebenbürgischen Museum*, 16, 1/2, 1995, p. 13–19.

178. *Konservatorische und restauratorische Maßnahmen an vier bemalten Truhen aus Siebenbürgen*, 18, 1/2, 1997, p. 5–10.

179. *Ein unbekanntes Werk des Hermannstädter Goldschmieds Johann Ongert II. im Siebenbürgischen Museum*, 19, 1/2, 1998, p. 1–5.

180. *Kelch aus Draas im Siebenbürgischen Museum*, 19, 1/2, 1998, p. 5–9.

181. *Das „Sächsisches Heimatmuseum Alt-Schäßburg“ vor seinem 100jährigen Jubiläum*, 19, 3/4, 1998, p. 11–19.

182. *Forschungsvorhaben des Museums in Siebenbürgen*, 19, 3/4, 1998, p. 19–25.

183. *Die Prunkschale aus vergoldetem Silber zur Hochzeit von Catharina Minchin und Petrus Filstich im Jahr 1590*, 20, 1/2, 1999, p. 13–25.

184. *Wissenswertes über zwei im Siebenbürgischen Museum aufbewahrte Silberlöffel mit der Inschrift „Donum Capituli Barcensis An(n)o 1783“*, 20, 3/4, 1999, p. 27–30.

185. *Eine Stutzuhr in Vasenform aus dem Jahr 1600 im Siebenbürgischen Museum*, 21, 1/2, 2000, p. 3–10.

186–187. *Schiltacher Flößer in Siebenbürgen (Teil: 1) 25, 2004, p. 14–26; (Teil:2) 26, 2005, p. 49–60.*

Articole și note în revista „Der Gemeinsame Weg. Ost- und Mitteldeutsche Patenschaften“ (Bonn) care publică materiale referitoare la activitatea muzeelor, arhivelor și bibliotecilor din Europa centrală și de est

188. *Aus den ostdeutschen Landesmuseen: Neuerwerbungen*, 59, 1990, p. 26.

189. *Bemühungen um die Sicherung siebenbürgisch-sächsischen Kulturgutes*, 64, 1991, p. 21–22.

190. *Neuerwerbungen des Siebenbürgischen Museums Gundelsheim 1992*, 70, 1993, p. 26–27.

191. *Von der Heimatstube zum Zentralmuseum. Stationen in der Entwicklung des Siebenbürgischen Museums Gundelsheim*, 76, 1994, p. 29–31.

192. *Siebenbürgisches Museum Gundelsheim. Alte Probleme, immer neu. Neuerwerbungen*, 77, 1995, p. 28.

193. *Kunst und Handwerkskunst. Neuanschaffungen des Siebenbürgischen Museums Gundelsheim*, 85, 1997, p. 22–23.

194. *Nicht nur über, nicht nur für die Siebenbürger Sachsen. Zur Neukonzeption des Siebenbürgischen Museums Gundelsheim*, 91, 1998, p. 16–18.

Articole în cataloage de expoziții

195. *40 Jahre Förderung ostdeutscher Kulturarbeit*, Gundelsheim, 1989 (Cap. Arta ceramică în Transilvania ș.a.).
196. *850 Jahre Siebenbürger Sachsen*, Gundelsheim, 1991 (Cap. Vecinătățile, ceramica decorativă, interiorul unei case săsești ș.a.).
197. *Große Deutsche aus dem Osten*, Würzburg, 1994 (Aricolul: *Johannes Honterus*).
198. *Deutsche im Osten – Geschichte = Kultur = Erinnerungen*, Rosenheim, 1994 (Cap. Meșteșug, meșteșug artistic).
199. *Zögernd bröckelt der Stein – Kirchenburgen und Friedhöfe in Siebenbürgen*, Kassel – München, 1997.
200. *Siebenbürgisches Kulturerbe am Leben erhalten*, München, 1997, p. 39–62.
201. *Bayern – Ungarn. Tausend Jahre*, Augsburg, 2000, p. 141–142: Valentin Frank von Frankenstein; Sebastian Hann, p. 147–149: Cetatea Prejmer, p. 246–249: Habanii în Transilvania.
202. *Zukunft gestalten – Werte erhalten*, München, 2004, p. 41–57: Salvarea eficientă a patrimoniului mobil.

Recenzii

- N. Maghiar, Șt. Olteanu, *Din istoria mineritului în România*, București, 1970, în: *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj-Napoca* 17, 1974, p. 320–329.
- Georgius Agricola, *De re metallica libri XII* (Ed. G. Fraustadt, H. Prescher), Agricola – *Ausgewählte Werke*, Berlin, 1974, Bd.. VIII), în: *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie* 18, 1975, p. 420–428.
- Gh. Bichir, *Geto-dacii din Muntenia în epoca romană*, București, 1984, în *Germania* 66, 1988, p. 250–254.
- D. Knopp, *Die römischen Inschriften Dakiens im siebenbürgischen Untertal-Zibinbecken und ihr geschichtlicher Hintergrund*, Bonn, 1993, în: *Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde*, Gundelsheim, 18, 1995, p. 89–90.
- Dumitru Țicu, *Moara de apă din Banat*, Brăila, 2012, 392 p. 158 Fig. în: *Spiegelungen. Zeitschrift für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas*, 8, nr. 4, 2013, p. 451–453.
- Marcel Stancu, *Sibiul și electrificarea României, Cronică ilustrată 1891–2013*, Sibiu, 2013, în: *Apulum*, 51, 2014, p. 435–439.

Necroloage

- Prof. Kurt Horedt, în: *Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde*, Gundelsheim, 15, 1992, p. 250–252 (= versiunea în limba română în: *Ephemeris Napocensis*, 3, 1993, p. 329–338).
- Dr. Annemie Schenk, în: *Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde*, Gundelsheim, 22, 1999, p. 323–324.

Referințe:

Enciclopedia Istoriografiei Românești, București, 1978, p. 347.

S. Dumitrașcu, *Arheologia română la sfârșitul și începutul de mileniu*, Oradea, 1995, p. 339–344.

*** *Clujenii ai secolului 20*, Cluj-Napoca, 2000, p. 340.

Sargetia, 30, 2001–2002, p. 23–35.

Ephemeris Napocensis, 12, 2002, p. 333–341.

*** *Un liceu în calea vremurilor: Colegiul Național „Lucian Blaga”, Sebeș*, Sebeș, 2003, p. 131–132.

Dan Fornade, *Personalități Clujene (1800–2007)*, Cluj-Napoca, 2007, p. 643.

Academia Română. *Bibliografia lucrărilor științifice ale membrilor Institutului de Istorie din Cluj-Napoca (1920–2005)*, p. 358–361.

„Familia Română”, An. 16, nr. 3–4 (58–59), iulie-decembrie 2015, p. 162–164.

„Allgemeine Deutsche Zeitung für Rumänien”, Jg. 24, Nr. 5863, din 22 aprilie 2016, p. 9.